

Sag C-760/23 [Shanov] ⁱ

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

8. december 2023

Forelæggende ret:

Rayonen sad Plovdiv (Bulgarien)

Afgørelse af:

28. september 2023

Sagsøger:

»EVN Bulgaria Toplofikatsia« EAD

Sagsøgt:

OZ

Hovedsagens genstand

Søgsmål vedrørende betaling for levering af varmeenergi til en lejlighed

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Foreneligheden mellem den nationale lovgivning om beregning af varmeforbruget i en fællesejet bygning og artikel 101 TEUF, 107 TEUF og 169 TEUF, artikel 13 i direktiv 2006/32 og artikel 9, stk. 3, i direktiv 2012/27; retsgrundlag: artikel 267 TEUF.

Præjudicielle spørgsmål

- 1) Er artikel 9, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF

ⁱ Den forelæggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til navnet på en part i sagen.

- og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF og artikel 169 TEUF til hinder for betaling af udgifterne til varmeenergi fra en bygnings installation, når trapper og gange i denne bygning ikke er udstyret med radiatorer?
- 2) Er artikel 9, stk. 3, i direktiv 2012/27/EU og artikel 169 TEUF til hinder for, at et fjernvarmeforsyningselskab har mulighed for på grundlag af en national lovgivning at kræve godtgørelse for varmekonsumet fra en bygnings installation, når mængden af varmeenergi bestemmes efter en formel, som er udviklet af administrationen, og
- indfører en faktor til bestemmelse af den andel, som den installerede ydelse fra bygningens installation udgør af varmeanlæggets samlede ydelse, uden at det står klart, hvorledes denne faktor fastlægges
 - lægger en installeret ydelse fra bygningens installation til grund, uden at der tages hensyn til, hvilke ydelser der faktisk er installeret
 - ikke tager hensyn til temperaturen af varmedrageren i bygningens installation
 - lægger til grund, at installationen altid drives med fuld ydelse
 - ikke tager hensyn til de forskellige typer varmesystemers (her Tichelman) specifikke funktion og sidestiller dem med hensyn til deres funktion
 - automatisk lægger en gennemsnitstemperatur på 19°C til grund for fællesjede bygninger?
- 3) Er artikel 9, stk. 3, i direktiv 2012/27 og artikel 169 TEUF til hinder for, at et fjernvarmeforsyningselskab har mulighed for på grundlag af en national lovgivning at kræve godtgørelse for varmekonsumet til varmt vand, når mængden af varmeenergi bestemmes efter en formel, som er udviklet af administrationen, og som ikke tager i betragtning, hvilken temperatur det varme vand skal opvarmes til, når det leveres til aftagerne, eller hvilken varmeenergi der er påkrævet ved denne opvarmning, og ikke tager hensyn til, hvor mange kubikmeter varmt vand aftagerne har brugt, og ved hvis anvendelse det altid er sikret, at der i opvarmningsperioden om vinteren beregnes en dobbelt så stor vandmængde som om sommeren?
- 4) Er artikel 13 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/32/EF af 5. april 2006 om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester samt om ophævelse af Rådets direktiv 93/76/EØF, artikel 9, stk. 3, i direktiv 2012/27 og artikel 169 TEUF til hinder for, at et fjernvarmeforsyningselskab har mulighed for på grundlag af en national lovgivning at kræve en godtgørelse for varmekonsumet af en installation i en fællesjet bygning, som er proportional i forhold til lejlighedernes

opvarmelige volumen i henhold til grundplanen, uden at der tages hensyn til den mængde varmeenergi, som faktisk er afgivet i overensstemmelse med den tekniske kapacitet af radiatorerne i den enkelte lejlighed?

Har det betydning for besvarelsen af dette spørgsmål, at varmeenergien fra bygningens installation i henhold til den nationale lovgivning udgør en af bestanddelene i algoritmen for beregning af det slutbeløb, som forbrugerne skal betale for den samlede varme (summen af beløbene for den varmeenergi, der afgives af bygningens installation, samt opvarmning og varmt vand), idet størrelsen af det beløb, der skal betales for opvarmning af en lejlighed fremkommer som differencen mellem den samlede opvarmningsenergi (minuenden) og summen af varmeenergien fra installationen, den varmeenergi, der afgives af radiatorerne i de fællesjede dele af bygningen, og varmeenergien til varmt vand (subtrahenden)?

- 5) Udgør en national lovgivning, hvorefter forbrugere skal betale for levering af varmeenergi, der afgives af en bygnings installation, i forhold til lejlighedernes opvarmelige volumen i henhold til grundplanen, uden at der tages hensyn til den varmemængde, der faktisk er afgivet til de enkelte lejligheder, en tilsidesættelse af forbuddet mod misbrug af en dominerende stilling i henhold til artikel 101 TEUF og forbuddet mod ydelse af ulovlig statsstøtte i henhold til artikel 107 TEUF?

EU-retlige forskrifter og retspraksis

Artikel 101, stk. 1, TEUF, artikel 107, stk. 1, TEUF og artikel 169, stk. 1, TEUF

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/32/EF af 5. april 2006 om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester samt om ophævelse af Rådets direktiv 93/76/EØF, artikel 13

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF, 64. og 65. betragtning, artikel 9, stk. 1 og 3, og artikel 10

Nationale forskrifter

Zakon za energetikata (energiloven), artikel 38a, stk. 1, artikel 38b, stk. 1, artikel 125, stk. 3, artikel 139, stk. 1, artikel 140, stk. 1, og artikel 140a, 141, 142 og 150; § 1, nr. 1, 16, 27, 37, 38, 39, 50, 57 og 58 i tillægsbestemmelserne

Naredba za toplosnabdyavaneto (bekendtgørelse om fjernvarmeforsyning) nr. 16-334 af 6. april 2007, artikel 38, nr. 1-3, artikel 49, stk. 1-4, artikel 51, stk. 1 og 2, artikel 52, stk. 1-8, og artikel 57 og 58; § 1, nr. 1, 2a, 3, 8, 12 og 13a i tillægsbestemmelserne og §§ 2 og 3 i overgangsbestemmelserne og de afsluttende

bestemmelser; bilaget til denne bekendtgørelses artikel 61, stk. 1, med overskriften »Beregningsmetode til fordeling af varmeenergiforbruget i fællesejede bygninger«.

Pokazateli za kachestvoto na toplonabdyavaneto (indikatorer for varmeenergiforsyningens kvalitet), vedtaget den 30. september 2004 af Darzhavna komisija za energiyno i vodno regulirane (den statslige reguleringskommission for energi og vand)

Metodika na Darzhavnata komisija za energiyno i vodno regulirane za opredelyane na dopustimite razmeri na tehnologichnite razhodi na toplinna energia pri prenos na toplinna energia (den statslige reguleringskommission for energi og vands metode til fastlæggelse af den tilladte beregning af de teknologiske udgifter til varmenergi ved transmissionen heraf)

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren har gjort gældende, at selskabet som en energiforsyningsvirksomhed i energilovens forstand har licens til produktion og transmission af varmeenergi til bygningers tilslutningsanlæg med henblik på opvarmning og forsyning med varmt vand.
- 2 Sagsøgte ejer en opvarmet lejlighed og er som kunde forpligtet til hver måned at betale de skyldige beløb for varmeleveringen i henhold til sagsøgerens almindelige forretningsbetingelser.
- 3 Sagsøgeren leverede mellem den 1. maj 2018 og den 31. oktober 2020 varmenergi til en værdi af 519 leva (BGN), som ikke blev betalt. På grund af den manglende betaling skyldes der desuden renter på 78,20 BGN for perioden fra den 3. juli 2018 til den 5. april 2021.
- 4 Eftersom sagsøgte ikke betalte de førnævnte beløb, foranledigede sagsøgeren et betalingspåkrav, som sagsøgte dog bestred, hvorfor sagsøgeren i henhold til national ret var nødsaget til at gøre sit krav gældende ved det foreliggende søgsmål.
- 5 Sagsøgte har bestridt kravet, herunder den faktiske brug af varmeenergi og varmeforbruget, rigtigheden af den afregnede og fordelte energi, måleapparaternes egnethed og tilslutningsanlæggets funktionsdygtighed samt regnskabsposternes korrekthed og størrelsen af de krævede beløb.
- 6 Sagsøgte er af den opfattelse, at den formel, der er anvendt ved beregningen af varmeenergien for en bygnings installation, udgør en tilsidesættelse af EU-retten. Faktisk har der slet ikke fundet noget varmeforbrug sted i lejligheden i den omtvistede periode, eftersom radiatorerne ikke har været i stand til at afgive denne varme, hvorfor beløbene ikke skal betales.

- 7 Retten har indhentet en teknisk ekspertudtalelse, hvori den sagkyndige nærmere bestemt har fastslået, at
- tilslutningsanlægget var i drift i den omtvistede periode
 - den fælles varmemåler på tilslutningsanlægget og dens sensorer var monteret forskriftsmæssigt, idet antallet og installationen af målerne på tilslutningsanlægget opfyldte kravene
 - de anvendte varmemålere var af en godkendt type, var blevet måleteknisk afprøvet og var egnede til kommercielle målinger
 - den mængde varmeenergi, der blev leveret til tilslutningsanlægget, blev målt med varmemåleren i begyndelsen af hver måned, idet måledataene blev aflæst kl. 0.00 den første i måneden
 - de teknologiske udgifter blev trukket fra den aflæste mængde, og differencen blev fordelt mellem alle brugere
 - fordelingen skete forskriftsmæssigt og i overensstemmelse med den fastlagte metodes krav.
- 8 Den sagkyndige har dog præciseret følgende:
- Tilslutningsanlægget var i dårlig stand, og den mængde varmeenergi, der blev overført fra varmeleverandøren og angiveligt brugt i tilslutningsanlægget, kan ikke være korrekt.
 - Varmemåleren på tilslutningsanlægget blev ved monteringen forsynet med en forsegling og ved den senere udbygning forefundet uden forsegling, hvilket er ulovligt, eftersom dette giver mulighed for manipulation af måleapparatet.
 - Den af leverandøren fastlagte energimængde til opvarmning af en kubikmeter kan fysisk ikke være korrekt og er alt for høj.
 - Den formel, som leverandøren har anvendt ved sine beregninger, er baseret på en ydelse for anlægget ved temperaturer, som reelt ikke nås. Det lægges altså til grund, at anlægget drives med den maksimale ydelse.
 - Det er ikke muligt at forbruge den tildelte mængde i denne konkrete ejendom.
- 9 Den sagkyndige har fastslået, at beregninger efter denne metode medfører, at de brugere, der ikke bruger forbruger nogen varmeenergi, er med til at betale en del af de beløb, som skyldes af de brugere, der forbruger varmeenergien, eftersom en del af de skyldige omkostninger ved varmeenergien til opvarmning var indeholdt i fakturaerne til de ikke-forbrugende brugere.
- 10 Den sagkyndiges konstateringer er ikke blevet bestridt af parterne.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 11 Sagsøgte har bestridt fremgangsmåden ved beregningen af varmeenergiforbruget i det hele og gjort gældende, at den nationale lovgivning ikke er i overensstemmelse med det EU-retlige krav om, at forbrugere skal betale for deres faktiske energiforbrug.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 12 Hovedspørgsmålene i den foreliggende sag vedrører lovligheden af beregningen af varmemeforbruget efter den metode, der er fastsat i national ret. Flere af de faktorer, der er taget i betragtning ved beregningen af det faktiske varmemeforbrug, giver den forelæggende ret anledning til tvivl.
- 13 Ifølge den forelæggende ret er den herved anvendte formel uklar og forpligter en bruger, som ikke forbruger nogen energi til opvarmning i sin lejlighed, til at betale for transmissionen af energi til andre brugere. Formlen for beregning af den varme, der afgives af bygningens installation, omfatter værdier, som er fastlagt på grundlag af designbetingelserne uden at tage hensyn til, om opvarmningssystemerne faktisk blev drevet under designbetingelserne, og under hvilke betingelser disse systemer faktisk blev drevet. Der blev heller ikke taget hensyn til bygningernes individuelle kendetegn eller deres termiske og konstruktionsmæssige særpræg.
- 14 I henhold til artikel 9, stk. 3, i direktiv 2012/27 kan der, hvis energiforbrugets mængde ikke kan fastslås nøjagtigt, indføres gennemsigtige regler, som, når det er relevant, skal omfatte retningslinjer for metoden til fordeling af omkostningerne til varme og/eller varmt vand som følger:
 - a) varmt vand til husholdningsbehov
 - b) varme fra ejendommens installation og med henblik på opvarmning af fællesarealer (hvis trapper og gange er udstyret med radiatorer)
 - c) til opvarmning af lejligheder.
- 15 I henhold til den formel, der er fastsat i bulgarsk ret, er forbrugere, som ikke bruger nogen energi til opvarmning, imidlertid forpligtede til at betale beløb, som skal betales af dem, der bruger opvarmningen.
- 16 I den forelæggende rets overvejelser indgår også den sagkyndiges konstatering af, at den faktiske ydelse ikke svarer til bygningens installerede varmeydelse. I den foreliggende sag fremgår det af den forelagte plantegning over varmeanlægget, at producenten selv fastlagde ydelsen på grundlag af parametre (varmtvandstemperatur på 95°C, udløbsvandtemperatur på 70°C og omgivende temperatur på 20°C), som ikke svarer til virkeligheden. Varmeanlæggets ydelse er

således ikke den ydelse, der blev defineret under designbetingelserne, eftersom varme anlægget faktisk ikke drives under designbetingelserne.

- 17 Den forelæggende ret bemærker, at radiatorer, der viser værdien 0, ikke aflæses. Hvis der forefindes en termostatventil, kan enhver bruger afbryde varmetilførslen til disse apparater, hvis vedkommende ønsker det. Det vides ikke og kan ikke forudses, hvem der vil afbryde varmetilførslen til radiatorerne – og på hvilket tidspunkt – og dermed vil kunne forårsage en betydelige reduktion i den faktiske ydelse, som varme anlægget drives med.
- 18 Det er også uklart, hvorfor det lægges til grund, at gennemsnitstemperaturen i fællesejede bygninger er 19°C, mens der ved beregningen af designbetingelserne blev lagt en temperatur på 20°C til grund. Endvidere er der ikke taget hensyn til, hvilket materiale rørledningerne er fremstillet af, eller dette materiales varme parametre.

ARBEJDSDOKUMENT